

मकवानपुरबाट प्रकाशित लोकप्रिय 'क' वर्गीको पत्रिका

साझाकुरा

राष्ट्रिय दैनिक

www.sajhakuranews.com

सशस्त्र प्रहरी दिवसमा रक्तदान

हेटौंडा, ९ माघ/२३ औं सशस्त्र प्रहरी दिवसको अवसरमा रक्तदान कार्यक्रम आयोजना भएको छ । १४ नम्बर गण हेटौंडा औद्योगिक क्षेत्रले मंगलबार विहान रक्तदान कार्यक्रम आयोजना गरेको हो । रक्तदान कार्यक्रममा २५ जनाले रक्तदान गरेको प्रहरी उपरीक्षक अनिल कार्कीले जानकारी दिए । प्रहरी उपरीक्षक कार्कीको अध्यक्षतामा भएको रक्तदान कार्यक्रम नेपाल रेडक्रस सोसाइटीसँगको समन्वयमा भएको हो । सोही अवसरमा सहिद परिवारलाई सम्मान गरिनुका साथै विभिन्न खेलका उत्कृष्टलाई पुरस्कृत तथा सम्मान गरिएको थियो ।

मंगलबार साँझ विविध सांस्कृतिक कार्यक्रम आयोजना गरी दिवस समापन गरिएको छ । दिवसको अवसरमा विभिन्न धार्मिक तथा ऐतिहासिकस्थलहरूमा सरसफाई, वृक्षरोपण, भूकम्पसम्बन्धी कार्यक्रम, भलिबल प्रतियोगितालगायत विभिन्न कार्यक्रमहरू गरिएको कार्कीले बताए ।

मकवानपुरका दुई राप्रपा चुनावपछि पहिलोपटक एक ठाउँमा

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, ९ माघ/४ मंसिर २०७९ को प्रतिनिधिसभा र प्रदेश सभाको निर्वाचनपछि मकवानपुरमा दुई राजावादी दल राप्रपा र राप्रपा नेपाल एक ठाउँमा देखिएको छ ।

मकवानपुरका लागि राप्रपा नेपाल र राप्रपाका दुई ठूला अनुहार कमल थापा र दीपकबहादुर सिंहको चुनावी प्रतिस्पर्धा देखि चिसिएको सम्बन्धले दुई पार्टीलाई एक ठाउँमा ल्याउन सकेको थिएन । पूर्वराजा ज्ञानेन्द्र शाहको एकदिने हेटौंडा भ्रमणले राप्रपा र राप्रपा नेपाललाई एउटै मञ्चमा ल्याइदिएको हो । ज्ञानेन्द्रको स्वागत मूल समारोह समितिमा राप्रपाले राप्रपा नेपाललाई समेटेको हो ।

ज्ञानेन्द्रको भ्रमणमा राप्रपा र राप्रपा नेपालका नेता, कार्यकर्ता संयुक्त रूपमा खटिएको नेता सिंहले बताए । सुरुवातमा राप्रपाले आफू निकटकालाई मात्रै स्वागत समितिमा राखेको र ज्ञानेन्द्र आउने निश्चित भएपछि राप्रपा नेपालकै अप्रहमा संयुक्त समिति बनाइएको राप्रपा मकवानपुरका सहकोषाध्यक्ष सन्दिप सापकोटाले जानकारी दिए । ज्ञानेन्द्र शाहको भ्रमणका लागि राप्रपा नेपालका अध्यक्ष कमल थापाले जिल्लाका नेता, कार्यकर्तालाई स्वागतमा सहभागी हुन आह्वान गरेका थिए ।

हेटौंडाका धार्मिकस्थलको भ्रमण र राप्रपा सम्बद्ध व्यक्तिहरूसँगको भेटघाट सकेर शाह आइतबार साँझ सिमरा फर्किएका थिए । शाह फर्किएपछि स्वागत समितिको पत्रकार सम्मेलनमा पनि राप्रपा र राप्रपा नेपालका नेताहरू एउटै मञ्चमा देखिएका थिए ।

राप्रपाबाट सिंह, पार्टी बागमती प्रदेश संसदीय दलका नेता तथा पूर्वमन्त्री उद्वद थापा, प्रदेश सांसदहरू कुमारी मोक्तान र मौनिका श्रेष्ठ, राप्रपा नेपालबाट जिल्ला अध्यक्ष गुरु सापकोटा र कमल थापाका भतिजासमेत रहेका नेता

अभिषेक थापा थिए । पत्रकार सम्मेलनमा राप्रपा नेता तथा सांसद सिंहले दुई पार्टीबीचको समन्वय रहेको र राजसंस्था पुनःस्थापनामा कार्यगत एकता हुनसक्ने समेत बताए । राप्रपा नेपाल अध्यक्ष सापकोटाले राप्रपासँग चुनावपछि पहिलोपटक एउटै ठाउँमा देखिएको बताए । 'हामी चुनावपछि पहिलोपटक एउटै कार्यक्रममा सहभागी भएका हौं । राप्रपासँग पनि सम्बन्ध राख्नु छ ।', उनले भने । उनले राप्रपा र राप्रपा नेपालबीच कार्यगत एकता तत्काल सम्भव नभए पनि राजसंस्था पुनःस्थापनाको आन्दोलनमा एउटै मोर्चा बनाएर जाने विषयमा सहमति भएको बताए ।

कमल थापा र दीपक सिंहको सम्बन्ध उस्तै चुनावपछि मकवानपुरमा दुई राप्रपा एकै ठाउँमा देखिए पनि कमल थापा र दीपक सिंहको सम्बन्धमा भने सुधार आएको छैन । थापा र सिंहबीच फोन संवाद नभएको एकवर्ष कटेको छ । भेटघाटको क्रममा उनीहरूबीच हार्दिकता साटासाट मात्रै हुने गरेको पाइएको छ । निर्वाचनपछि थापा र सिंहको फोन संवाद हुन नसकेको राप्रपा मकवानपुरका सहकोषाध्यक्ष

सापकोटाले बताए । 'उहाँहरूको फोन संवाद नभएको मैले बुझेको छु । तर, कहिलेकाहीँ भेटेको बेला सामान्य हाडहलो चाहिँ गर्नु हुन्छ ।', सापकोटाले भने ।

मकवानपुरमा कमल थापा र दीपक सिंहलाई ४ मंसिर २०७९ को निर्वाचन अधिसम्म एउटै रथका दुई पाइलाको रूपमा चर्चा गरिन्थ्यो । त्यो चर्चा राप्रपाभित्र मात्रै सीमित थिएन । नेकपा एमाले, नेपाली कांग्रेस, नेकपा माओवादी केन्द्रलगायतका दलभित्र पनि उनीहरूलाई हेर्ने नजर 'भाइ-भाइ'को रूपमा थियो । विगतका निर्वाचनमा यी दुई भाइको सक्रियतालाई लिएर गणतन्त्रवादी दलभित्र पनि छटपट हाट हुन्थ्यो ।

तर, मंसिर २०७९ को निर्वाचन गणतन्त्रवादी दललाई मात्र हैन, यी दुई भाइ आफैलाई टाउको दुखाई बन्न पुगेका थिए । राप्रपाको अध्यक्षमा राजेन्द्र लिङ्देनसँग पराजित भएपछि पुरानै राप्रपा नेपाल ब्यूँताएर थापा एमालेको समर्थनमा मकवानपुर-१ बाट निर्वाचन लड्न गृहजिल्ला आए । कहिल्यै थापाको साथ नछोडेका सिंह भने पार्टी विभाजनको संघारमा पनि चुपचाप थिए । हतपत सार्वजनिक कार्यक्रममा ननिस्कने सिंह

बृहत शैक्षिक प्रदर्शनी तथा सांस्कृतिक कार्यक्रम हुने

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, ९ माघ/सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालय बीच प्रतिस्पर्धा, शैक्षिक अध्ययन तथा गुणस्तर सुधार एवम् विद्यार्थीको सिर्जनशील प्रतिभाको उजागर गर्ने उद्देश्यले माघ १२ गते हेटौंडामा बृहत शैक्षिक प्रदर्शनी तथा सांस्कृतिक कार्यक्रम हुने भएको छ ।

हेटौंडा उपमहानगर पालिका-४ को आयोजनामा वडाका संस्थागत तथा सामुदायिक गरी ८ वटा विद्यालयको सहभागितामा कार्यक्रम आयोजना गर्न लागिएको हो । मंगलबार पत्रकार सम्मेलन गरी कार्यक्रमबारे जानकारी गराएको हो । कार्यक्रममा प्रत्येक विद्यालयबाट बढीमा १० जनाको समूहले तयार पारेको विज्ञान, गणित र सामाजिक विषयसँग सम्बन्धित सामग्रीको प्रदर्शनी राखिने, मौलिक नेपाली गीत तथा विभिन्न जातजाति नाच र भेषभूषा फुल्काउने गरी प्रतियोगितात्मक सामूहिक नृत्य र एकलगायन प्रस्तुति रहने र वडाभरका सबै विद्यालयका कक्षा ६ देखि माथिका विद्यार्थी तथा अभिभावकलाई विद्यालयले गरेका प्रदर्शनी देखाउने जस्ता कार्यक्रम समावेश गरिने शैक्षिक गुणस्तर सुधार समिति हेटौंडा-४ का अध्यक्ष

श्रीराम दाहालले बताए । शैक्षिक प्रदर्शनी तथा सांस्कृतिक कार्यक्रमको उद्देश्य प्रत्येक हेटौंडा-४ का अध्यक्ष नवीन सिग्देलले आफूहरू शैक्षिक गुणस्तर सुधार अभियानमा लागिपरेको दावी गरेका छन् । संस्थागत र सामुदायिक विद्यालयबीच समन्वय र प्रतिस्पर्धा दुवै हुनुपर्नेमा उनले जोड दिए । ५ लाख रूपैयाँ खर्च हुने जनाइएको शैक्षिक प्रदर्शनीलाई करिब १० हजार जना विद्यार्थी, शिक्षक तथा अभिभावकले अवलोकन गर्ने अनुमान गरिएको छ ।

हेटौंडा उपमहानगर पालिकाको मुख्य बजार क्षेत्र रहेको वडा नं. ४ मा मात्रै ३ वटा

सामुदायिक र ५ वटा संस्थागत विद्यालय रहेको छ जसमा भण्डै १६ हजार विद्यार्थी छन् । पत्रकार सम्मेलनमा हेटौंडा-४ का वडाअध्यक्ष सिग्देल, शैक्षिक गुणस्तर सुधार समितिका अध्यक्ष दाहाल, राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डका प्रमुख कृष्णप्रसाद घिमिरे, हेटौंडा-४ का वडासदस्य जनरल श्रेष्ठ, वडासचिव पुष्पराज पौडेल, प्याब्सन मकवानपुरका अध्यक्ष एवम् बालजागृति बोर्डिङ स्कूलका प्रिन्सिपल विनोद सुवेदी, श्रमिक मावि व्यवस्थापन समिति अध्यक्ष विवेक कार्की, भुटनेदेवी माविका प्रधानाध्यापक माधव दाहाल लगायतको उपस्थिति रहेको थियो ।

धादिङ महोत्सव आजबाट सुरु

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, ९ माघ/नवौं धादिङ महोत्सवको तयारी अन्तिम चरणमा पुगेको मेला आयोजक धादिङ उद्योग वाणिज्य संघले जानकारी दिएको छ ।

धादिङ गजुरी गाउँपालिका-५ को गलौंदीस्थित विशुली किनारमा माघ १० अर्थात् आजदेखि सुरुहुने मेला २१ गतेसम्म सञ्चालन हुनेछ । महोत्सवको उद्घाटन बागमती प्रदेशका मुख्यमन्त्री शालिकराम जम्कट्टेले गर्नेछन् । 'धादिङको दिगो विकास र अर्थतन्त्रको आधार, कृषि, पर्यटन जलश्रोत तथा उद्योगको पूर्वाधार' भन्ने नारा सहित हुने महोत्सवमा गजुरी बजारबाट बाजागाजासहित जातीय पहिचान भेषभूषा फुल्कने याली निकालिने तयारी छ ।

सम्पूर्ण ब्राण्डका गाडी एकै ठाउँमा सम्पूर्ण सेवासहित

- कार वास मित्र/बाहिर
- वायरिङ मर्मत
- A/C मर्मत तथा ज्याँस रिफिलिङ
- सेन्सरसम्बन्धी समस्या कम्प्युटरबाट जाँचिने
- डेन्ट, पेन्ट, प्लाष्टिक/ज्याँस/इलेक्ट्रिक वेल्डिङ
- ठायर ब्यालेन्स, पन्चर र फेर्ने काम मेसिनबाट
- इन्जिनसम्बन्धी सबै काम

Himalayan Motors Pvt.Ltd.
हेटौंडा, चौकीटोल, सम्पर्क नं.: ०५७-५९०३३३

"Education is the real treasure"

25 Years of Excellence in Education

25 days to go

HETAUDA ACADEMY
Residential Secondary School
Shahid Smarak, Hetauda-11, Makawanpur, Nepal
☎ 057-525548 ☎ 057-525547 ☎ 057-523547
www.hetaudaacademy.edu.np | info@hetaudaacademy.edu.np

खानीको ओभरवटन खोलामा

माइनिङसँग जोडिएका औद्योगिक प्रतिष्ठानले उत्खनन पछि उद्योगले प्रयोग नगर्ने डिस्पोजिबल मटेरियल अलपत्र छोड्ने समस्या हेटौडामा मात्र होइन । यो देशभरि समस्या हो । शिवम् सिमेन्ट उद्योगले खानी क्षेत्रको ओभरवटन (चुनहुंगा उत्खनन गर्दा निस्किएको काम नलाग्ने बस्तु) सीधै खोलामा फालेपछि आधा दर्जन गाउँ जोखिममा परेको छ । हेटौडा उपमहानगर पालिका-१७, हटियास्थित उद्योगको मकवानपुरगढी गाउँपालिका-७ र ८ नम्बर वडामा चुनहुंगा खानी छ । शिवमले ७ नम्बर वडाको खोटा खानीको ओभरवटन सीधै बुढीचौर खोलामा खसालेको स्थानीयले बताएका छन् । शिवमले चुनहुंगा उत्खनन गर्दा निस्किएका ओभरवटन आफैले व्यवस्थापन गर्नुपर्नेमा सीधै खोलामा खसालेपछि वर्षातको समयमा बाढी आउँदा सबै सामरी र राप्ती खोलामा नदीको सतह बढ्ने हो छ ।

मकवानपुरगढी गाउँपालिकाले शिवमलाई खोलामा खसालिएको ओभरवटन व्यवस्थापन गर्न निर्देशन दिएपनि उद्योगले पालिकाको आदेश अटेर गरेको पाइएको छ । ठाडो बुढीचौर खोलामा खसेको ओभरवटन बगेर आउँदा मकवानपुरगढी गाउँपालिकाको ७, २, ३, ५ र ६ नम्बर वडाको ३०० बढी घरधुरी र सयौं हेक्टर सिचाईक्षेत्र जोखिममा पर्नेछ । मकवानपुरगढी ७ नम्बर वडाको पाडटोल, गीताधर्म, आम्बोटे, भण्डारे, किटनी, न्यौपानेटार, भुँडेदमार, सातकन्या, कोलदमार, मच्छेडाँडा, वतासेडाँडा, हुलाकदमार, नर सिँडाँडा, जिमरोबडाडा, थासाटोलगायत गाउँ खानी प्रभावित क्षेत्र हुन् । खानीको कारण मकवानपुरगढीको वडा नम्बर २, ३, ४, ५, ६ को सामरी तटका स्थानीय प्रभावित छन् भने वडा नम्बर ८ र ७ का पनि प्रभावित छन् । वडा नम्बर ७ र ८ का स्थानीयहरू बाह्रै महिना धुलोमैलो, ध्वनीप्रदुषण पनि भेल्दै आएका छन् । खोलामा सीधै ओभरवटन खसालेर सिंगो गाउँ नै खोजिममा पार्ने शिवमलाई गाउँपालिकालगायत सम्बन्धित निकायले तत्काल कारबाहीको दायरामा ल्याउनुपर्ने माग स्थानीयको छ । नेपाल सरकारको बिधि र प्रक्रिया पूरा गरी उद्योग संचालन गर्न पाउने अधिकार सबै लगानीकर्ताको छ तर, उद्योग संचालन गर्दा अपनाउनु पर्ने न्यूनतम मापदण्ड पनि पूरा नभएको अवस्थामा स्थानीयले विरोध गर्नु स्वाभाविक हो । वर्षायामा अव्यवस्थित ओभरवटन बगेर आउँदा खोलाको सतह बढेर खेतियोग्य जग्गा र बस्ती कटानसँगै सिचाईमा समस्या भएको र शुद्ध खानेपानी समेत पाइन छाडेको स्थानीय बताउँछन् । खानेपानी विस्तारको पाइप लाइन क्षति हुनुका साथै तटीय क्षेत्रका गाउँबस्तीका घर, विद्यालय, पाटीपौवा, मठमन्दिर, स्वास्थ्यचौकी, पानीघट्टहरू बाढी र पहिरोको जोखिममा रहेको छ । बुढीचौरखोला ७ नम्बर वडाको सुकौरा खोलामा आएर मिसिन्छ ।

बुढीचौर र सुकौरा खोलाको दोभानमा करिब ५० घरधुरीको सुकौरा बस्ती र खोला नजिकैको जनता मावि नै पहिलो खोजिममा परेको स्थानीय बताउँछन् । बुढीचौर र सुकौरा खोला मिसिएर बग्ने सामरी खोलाको नजिकै ३०० घरधुरी रहेका छन् । शिवमको खानी क्षेत्रको ओभरवटनले ७ नम्बर वडाको सुकौरासहित २ नम्बर वडाको कुलै बासपानी, ३ नम्बर वडाको सिचाई क्षेत्र धमिले फाँट, ६ नम्बर वडाको १०० घरधुरी रहेको ठूलो बस्ती दुब्रेकुना, २०० बढी घरधुरी रहेको ५ नम्बर वडाको भालुखोला, धादिङ र सिमलटार बस्ती जोखिममा परेको स्थानीयले जानकारी दिए । धादिङ, भालुखोलाको सयौं हेक्टर सिचाई क्षेत्र पनि जोखिममा परेको छ । सामरी खोलामा बाढी आउँदा त्यसको प्रभाव राप्ती खोलामा पनि पर्ने गरेको छ । हेटौडा-१, ३, ११, १२, १९ का तल्लो तटीय क्षेत्रमा पनि धेरैथोर असर पुग्ने स्थानीयले बताएका छन् ।

त्रिविमा राजनीतिक भागबन्डाको सट्टा बन्डा विनाको भाग ?

डा. लोक मट्टराई

के

ही दिनअघि मलाई एक टेलिभिजनको कार्यक्रममा अन्तर्वार्ताका लागि बोलाइएको थियो । त्यो अन्तर्वार्ता हाल नेपालमा चर्चित त्रिभुवन विश्वविद्यालयको उपकुलपति खुला प्रतिस्पर्धाबाट नियुक्ति गर्ने भन्ने विषय र त्यसको प्रक्रियाको कुरामा केन्द्रित थियो । अन्तर्वार्ताको क्रममा मलाई 'यसरी यसपटक उपकुलपति खुला प्रतिस्पर्धाबाट नियुक्त गर्नुपर्छ भन्ने आइडिया कहाँबाट आयो होला?' भनेर सोधिएको थियो । स्वाभाविक रूपले म सरकार, शिक्षा मन्त्रालय वा त्रिभुवन विश्वविद्यालयसँग सम्बन्धित व्यक्ति नभएकाले यो आइडिया यसरी नै आयो भनेर भन्ने स्थिति मेरो थिएन, र मैले जवाफमा त्यही कुरा भनें ।

तर त्यो अन्तर्वार्तापछि मलाई पनि राजनीतिक भागबन्डाको बढ्दो चढ्दो माहौलमा खुला प्रतिस्पर्धाको आइडिया कहाँबाट आयो होला, वा प्रधानमन्त्रीले किन त्यस्तो सोचे होला? वा सरकारले किन त्यस्तो निर्णय गर्यो होला भन्ने कुरा मनमा निकै दिनसम्म चलिदियो । र, सुरुमा त मलाई यस प्रयासको असल नियतका बारे शंका गर्ने ढंगले सोचसम्म पनि मन लागेन र मैले कतिपय ठाउँमा यो प्रयासको खुलेर प्रशंसा पनि गरे । तर गत १-२ हप्ताको सबै गतिविधिलाई केलाएर हेरेपछि मलाई यस्तो लाग्न थालेको छ कि यो फगत प्रधानमन्त्रीको एउटा 'स्मार्ट मुभ' मात्र थियो ।

सबै राजनीतिक नियुक्तिहरू भागबन्डामा हुने गरेको भनेर चर्चित आलोचना भइरहेको बेलामा प्रधानमन्त्रीको तेश्रो नेत्र खुलेको हुनसक्छ । 'खुला प्रतिस्पर्धात्मक नियुक्ति' भनिदिएपछि पार्टीहरू बीच छलफलमा पदहरूको बाँडफाँट गर्ने परेन, र त्यो बाँडफाँटको कुरो त्यसै सकिइहाल्यो । त्यसो भएपछि देखावटी तरिका पुर्याएर आफूले चाहेको मान्छेलाई नियुक्ति दिलाउन पाइयो भने विश्वविद्यालय आफ्नो नियन्त्रणमा रहने सपना प्रधानमन्त्रीले देखेको हो कि भनेर अनुमान गर्ने ठाउँ छ ।

हैन भने गठबन्धन सरकारमा यो भागबन्डा मिलाउन अर्को महामुल्य पर्ने वाला थियो र गठबन्धनमा सानो दल भएकाले त्रिभुवन विश्वविद्यालयको उपकुलपति प्रधानमन्त्रीको दलले पाउने सम्भावना पनि निकै कम थियो । त्यसैले एक हिसाबले यो नियुक्ति भागबन्डालाई छुनै नबन्डा विनाको भाग सोहोर्ने प्रधानमन्त्रीको जुक्ति हैन भनेर भन्न सकिने स्थिति छैन ।

मेरो सुरुको विश्वास दुई हप्तापछि नै कसरी डगमगायो र मैले किन यस पछाडिको नियतमा छोट देखे भन्ने कुरामा केही चर्चा गर्न आवश्यक छ । म आफू पनि उच्च शिक्षा क्षेत्रको व्यक्ति भएतापनि उक्त प्रतिस्पर्धामा मेरो कुनै 'स्टेक' थिएन र मैले नजिकबाट चिनेजानेका कोही पनि त्यो प्रतिस्पर्धामा रहेको मलाई थाहा छैन ।

त्यसो भएकाले मेरो स्वतन्त्र दृष्टिकोण र मेरो अनुभव उपकुलपति नियुक्तिको लागि सिफारिस गर्ने सिफारिस समितिलाई काम लानेछु र त्यस्तो अनुभव सेयर गर्नु एक जिम्मेवार नागरिकको हैसियतले मेरो कर्तव्य पनि हो भन्ने ठानी मैले हिजो समय मागेर सिफारिस समितिका अध्यक्ष र संघीय सरकारका शिक्षा मन्त्रीलाई सिंहदरबारमा भेटेर आफूलाई लागेको सबै कुरा बताएँ ।

इच्छुक उम्मेदवारले आवेदन गर्ने अन्तिम दिन मात्र मैले त्यसरी शिक्षा मन्त्रीलाई भेट्न सकेँ । हुनत मैले यस विषयमा मेरो विचार छुपा वा टेलिभिजनमा समेत व्यक्त गर्दै आएको हो, तैपनि सरोकारवाला अधिकारीले त्यो कुरा सुने कि सुनेन भन्ने कुरा मनमा छिटकरह्यो, तसर्थ मैले सिफारिस समितिको अध्यक्षलाई नै भेटेर आफूलाई लागेको कुरा बताउने निर्णय गरेको हो । भेटमा शिक्षा मन्त्रीले पनि सुन्न त मेरो कुरा सुनुभयो ।

अनि 'ए, विचार गर्नुपर्ने कुरा धेरै रहेछ, म पनि अलि बढी यसमा विचार गर्छु' र यो कुरा प्रधानमन्त्री समक्ष राख्छु' सम्म भन्नुभयो । तर त्यसो गर्नुहोला, गर्नुहोला म यसै भन्न सकिदैन । सायद गर्नुहोला जस्तो मलाई खासै लागेन । साथै कुराकानीका क्रममा मन्त्रीले २-३ वटा कुरा गर्नुभयो । मैले दिएको सुझाव अनुसार त कार्यविधि फेरि पनि संशोधन गर्नुपर्ने थियो ।

र प्रधानमन्त्रीले चाहने हो भने वा शिक्षा मन्त्रीले प्रधानमन्त्रीलाई कम्प्लेक्स गर्ने हो भने कार्यविधि परिवर्तन एक दिनमै हुने कुरा थियो, सम्भव थियो । तर मैले भन्दैमा त्यो सब गर्न शिक्षा मन्त्री तयार भए जस्तो मैले देखिन ।

दोस्रो कुरा, शिक्षा मन्त्रीले त्रिभुवन विश्वविद्यालय एन खुकुलो वा बढी खुला भएको भन्दै त्यसैलाई अड्कन हो जस्तो गरी कुरा गर्नुभयो । जुन वास्तविकताको ठिक विपरीत कुरा हो । एन खुकुला वा खुकुलो हुँदा त सिफारिस समितिलाई तजविजी अधिकार बढ्ने हो, जसरी चाहियो त्यसरी प्रक्रिया अघि लैजाउन पाउने स्थिति हो । अनि तेश्रो कुरा शिक्षा मन्त्रीले के भन्नुभयो भने आफू स्वयं पनि प्राज्ञिक क्षेत्रबाट नआएको हुनाले खास विषयमा प्राज्ञिक सदस्यको कुरामा भर पर्नुपर्ने स्थिति रहेको भनेर स्वीकार गर्नुभयो ।

स्मरणीय छ कि हाल सिफारिस समितिमा मन्त्री स्वयम्, शिक्षा सचिव र एक जना प्राज्ञिक क्षेत्रको व्यक्ति रहेको स्थिति छ । शिक्षा मन्त्रीले भनेको कुरालाई विचार गर्ने हो भने त्यही तेश्रो व्यक्ति जो प्राज्ञिक क्षेत्रबाट आउनुभएको हो उहाँकै राय अनुसार सिफारिस समिति चलिरेको वा चल्ने देखिन्छ । अर्को शब्दमा भन्ने हो भने यो सारा प्रक्रियाको एकलो

सारथि सिफारिस समितिको तेश्रो अर्थात् प्राज्ञिक सदस्य नै हुने वा भइरहेको देखिन्छ । निजले जो-जसलाई ल्याउन चाहेको हो, वा निजलाई जो-जसलाई ल्याउनका लागि भनिएको छ सोही अमूक व्यक्तिलाई सुहाउने गरी निजले कार्यविधिमा अंकभार योजना गरे जस्तो बुझिन्छ ।

र स्मरणीय छ, ती समितिको तेश्रो सदस्य प्रधानमन्त्रीको मनले खाएको व्यक्ति नभई यस कामका लागि प्रधानमन्त्रीको छनोटमा पर्न असम्भव थियो । यो सारा मन्त्रन कुनै निश्चित व्यक्तिका प्रति लक्षित 'प्रोग्राम' थिएन भने प्राज्ञिक क्षेत्रको निज व्यक्तिलाई अन्तर्राष्ट्रिय अभ्यास, त्रिभुवन विश्वविद्यालयको अगाडि उपस्थित चुनौती, त्रिभुवन विश्वविद्यालयको भिजन, लगायत कुरालाई विचार गरेर छनोटको कार्यविधि र अंक भार छुट्याउन आवश्यक छ भन्ने अवश्य थाहा हुनुपर्थ्यो । तर कार्यविधि त्यो व्यापकता बना धेरै टाढा फगत एउटा पुरातनवादी नियमको खेप्रे जस्तो देखिएको छ, जसमा आलोचना गर्न मिल्ने एक सय एक ठाउँ छन् ।

मन्त्रीसँगको कुराकानीमा मन्त्रीले भनेको अर्को कुरा पनि यहाँ उल्लेख्य छ । मैले कार्यविधिमा धेरै ठुट्टा वा कमि-कमजोरी रहेको कुरा गरेपछि उहाँले 'प्रधानमन्त्रीले पनि अन्तर्राष्ट्रिय अनुभव भएको एउटा कविल व्यक्ति आओस् भने चाहनुभएको छ' भनेर भन्नुभयो । तर मेरो विचारमा त्यो डाक्छोप गर्ने कुरा जस्तो मात्र भयो । कुरा चाहिँ प्रधानमन्त्रीको त्यस्तो महान विचार रहेको गर्ने, अनि काम चाहिँ आफ्नै हिसाबले गर्ने, त्यो चाहिँ मिल्ने कुरा हुँदैन । जसलाई व्यक्त गर्ने अंग्रेजीमा एउटा टर्म छ 'विशफुल थिङ्किङ'- अर्थात् इच्छा गर्ने जुन कुरा हुनेवाला चाहिँ छैन ।

अब किन मैले यो प्रतिस्पर्धा देखावटी जस्तो मात्र देखा थालेको छु भनेर बारे थप केही चर्चा गर्नु सान्दर्भिक हुनेछ । न्यूनतम योग्यतामा 'प्राध्यापक पदमा नियुक्त भै काम गरेको' भन्ने दफाको बारे मैले यसअघि अर्को कुनै लेखमा आलोचनात्मक रूपमा चर्चा गरिसकेको छु ।

हुन पनि हुलहुलजतका भरमा त्रिविमा घण्टे शिक्षकको रूपमा भर्ना हुने, अनि माया वा दबावका भरमा करार, अस्थायी, स्थायी हुँदै प्राध्यापक हुनेहरू त्रिविमा कम छैनन्, जसले खासमा कहिल्यै योग्यता परीक्षा उत्तीर्ण गरेकै छैन । यस्तो स्थितिमा जसोतसो प्राध्यापक पदमा नियुक्ति लिएर हाजिरी ठोक्दै रहने र काठमाडौंको चारनव्याडिभित्रको 'पाँटिसन राजनीति' मा मात्र खास योगदान गरेका ए, बी, सी जो-सुकै उप-कुलपति भए पनि त्रिवि सुधारको कुनै गुन्जायस रहने छैन भन्ने चाहिँ मेरो ठोक्का ठहर हो ।

त्रिविको आजको समस्या भनेको अन्तर्राष्ट्रिय सन्दर्भ सापेक्ष कोर्स र करिकुलम नहुनु, टिचिङ/लर्निङ अत्यन्त पुरातन परिपाटीमा जानु, अन्तर्राष्ट्रिय विश्वसनीयता/रेटिङ घट्दै जानु, रिसेर्च प्रोफाइल एकदम तल रहनु, विकास, रोजगारदाता र व्यवसायको आवश्यकता त्रिविको शैक्षिक प्रोग्रामले सम्बोधन गर्न नसक्नु लगायत केही दर्जन समस्या वा कमजोरीको सूची नै बनाउन सकिन्छ । त्यसमध्ये पनि 'अन्तर्राष्ट्रिय दृष्टि' र 'अनुसन्धानमा उन्नयन' चाहिँ त्रिविको लागि जीवनमरणकै मुद्दा बनेको छ ।

यी दुई कुरामा सुधार नभई नेपालमा विद्यार्थी अड्याउन सकिने स्थिति पनि छैन, र त्रिविको अन्तर्राष्ट्रिय रेटिङ बढ्नेवाला पनि छैन । तर दुःखको कुरा यी कुरालाई अहिले संशोधन गरेर ल्याइएको उपकुलपति नियुक्तिको नयाँ कार्यविधिले समेत पूर्ण रूपले बेवास्ता गरेको छ । उम्मेदवारको अन्तर्राष्ट्रिय अनुसन्धान जर्नलमा छापिएको रिसेर्च आर्टिकललाई समेत कुनै अंकभार छुट्याइएको छैन । कमसेकम पनि केही न केही अनुसन्धान र अनुसन्धानजन्य सामग्री प्रकाशन नै नभएको उपकुलपतिले त्रिविको अनुसन्धानको प्रतिष्ठा माथि उचाल्छ भनेर कसरी आशा गर्ने ?

अब अलिकति त्रिविलाई अत्यावश्यक रहेको अन्तर्राष्ट्रिय दृष्टि वा सहकार्यको कुरा गर्नु । यो कुरालाई त 'त्रिवि भिजन २०३०' ले पनि राईसँग महत्त्व दिएको छ । 'त्रिवि भिजन २०३०' ले विश्वविद्यालयको अन्तर्राष्ट्रिय तथ्या अनुसन्धान र प्रकाशन बढाउने, विश्वविद्यालयको अन्तर्राष्ट्रिय रेटिङ सुधार गर्ने, विदेशी विद्यार्थीलाई त्रिवितिर आकर्षित गर्ने, अन्तर्राष्ट्रिय सम्भावना भएका कोर्सहरू विकास गर्ने, संसारका विभिन्न देशमा त्रिविको सम्बन्धन लिने शैक्षिक संस्थाहरू बढाउने लगायत सपनालाई आत्मसात गरेको छ । तर कागजमा त्यस्ता सपना कोरेर ती कुरा प्राप्त हुने हैनत ।

त्यसका लागि भिजन अनुकूल कार्यक्रम हुनुपर्ने, नेतृत्व छान्नुपर्ने । तर दुःखको कुरा उपकुलपति नियुक्तिको कार्यविधि त्रिविको भिजनले लिएको कार्यदिशाप्रति बेखबर छ । उपकुलपति छान्ने क्रममा राश्या, विश्वका स्तरीय विश्वविद्यालयमा पढे, पढाएको योग्यतालाई उच्च अंक दिन सकिन्थ्यो, दिइएको छैन । अन्तर्राष्ट्रिय जर्नलमा संपादक लगायतको भूमिकामा काम गरेको अनुभवलाई राम्रो अंक दिन सकिन्थ्यो, दिइएको छैन ।

विभिन्न विदेशी रिसेर्च कम्पनी वा विश्वविद्यालयमा भिजिटिङ रिसेर्चर वा भिजिटिङ प्रोफेसरका रूपमा काम गरेको अनुभवलाई उच्च अंक दिन सकिन्थ्यो, तर दिइएको छैन । अरु नभए पनि सोल अथरसिपमा लेखिएको जर्नल आर्टिकललाई आकर्षक अंकभार हुनुपर्थ्यो, त्यो व्यवस्था कार्यविधिले गरेको छैन ।

शिक्षा वा शैक्षिक कार्यक्रमलाई सामाजिक प्रभाव पार्ने कामसँग जोड्ने कुरा महत्त्वपूर्ण कुरा हो र त्यस्तो कार्यलाई उचित अंक दिनुपर्नेथ्यो त्यो पनि दिइएको छैन । यसरी तथ्या अभाव वा ग्यापले भएपछि यो कार्यविधिले कस्तो उपकुलपति जन्माउला त्यो हेर्न चाहिँ केही समय कुनूँपनि नै छ ।

र अन्ततः अह चाहिँ जे भए पनि हुँदै गर्दा, तर यो उपकुलपति नियुक्तिको लागि बनेको सिफारिस समितिले सबै उम्मेदवारले पेश गरेको भिजन पेपर र कार्ययोजना, सबै उम्मेदवारको प्रस्तुति र अन्तर्वार्ता तथा ती प्रत्येक बुँदाका लागि प्रत्येक उम्मेदवारलाई दिइएको अंक चाहिँ सबै सर्वसाधारणले हेर्न देखा पाउने गरी प्रकाशित गर्ने व्यवस्था गरौस् । कमसेकम त्यति मात्र भयो भने पनि, यसले त्रिविमा मेरिटोकेसी र पुरा दर्शाता स्थापित गर्ने दिशामा एउटा कुरा हाम्रो काम पक्कै गर्नेछ ।

(साभार: अनलाइनखबर)

सामान्यतया रुघाखोकी आफैँ निको हुन्छ, अनावश्यक औषधिको प्रयोग नगरौं

डा. अनुप सुवेदी

रुघाखोकी जाडो मौसममा बढी हुने गर्छ । जाडो मौसममा नै किन रुघाखोकी धेरै हुन्छ भन्दा यो भाइरसबाट हुने रोग हो । भाइरसबाट हुने रोगहरू त्यो भाइरसलाई कुन तापक्रम मन पर्छ त्यस अनुसार निश्चित मौसममा तिनीहरूको फैलावट हुन्छ ।

अहिले रुघाखोकी भइरहेको भाइरस श्वासप्रश्वास सम्बन्धी भाइरसहरू हुन् । यसमा २० देखि ४०/५० थरी भाइरसहरू होलान् । जुन अहिले फैलिइरहेका हुन्छन् । जसको हामी लेखाजोखा पनि गर्दैनौं । जस्तो राइनो भाइरस, एडिनो भाइरस, विभिन्न थरी कोरोना भाइरसहरू । त्यसमध्ये हामी अहिले डराइरहेको सार्स कोरोना भाइरस-२ र अरु पुराना कोरोना भाइरसहरू तथा श्वास प्रश्वासको इन्फ्लुइन्जा भाइरस भने अलि कडा हुन्छ । आरएसभी भन्ने अर्को भाइरस छ । यस्ता विभिन्न भाइरसहरू फैलिइरहेका छन् । यीमध्ये धेरैजसो भाइरसहरू जाडो महिनामा फैल्ने गर्छन् । यसकारण यी भाइरसहरूले जाडोमा धेरै रुघाखोकी लगाउँछन् ।

कोरोना भाइरस भने जाडो, गर्मी जुनसुकै समयमा पनि हुनसक्छ । तर, अह नै कारणले रुघाखोकी लागेको मान्छेले हाच्छर्नु गर्दा, खोक्दा अरु व्यक्तिलाई कोरोना भाइरस सर्न सक्ने र उसले अरूलाई सार्ने सम्भावना पनि बढी हुन्छ । त्यसकारण कोरोना भाइरस जाडोमै सम्बन्धित नभए पनि यो जाडोको बेला फैलन सक्छ । तर, यो जाडो मौसममा यस्ता भाइरस तथा ब्याक्टिरिया जस्तै रुघाखोकी सार्डन तिनीहरू सक्रिय हुने

कारणले पनि रुघाखोकी बढी फैलिन्छ । रुघाखोकीका माथिल्लो श्वासप्रश्वास प्रणालीको समस्या

रुघाखोकी भन्नाले कसैलाई खोकी लाग्ला, कसैलाई घाँटी दुल्हा, कसैलाई नाक बन्द होला, कसैलाई टाउको दुल्हे, कसैलाई श्वासप्रश्वासमा समस्या होला, कसैको आवाजमा परिवर्तन आउला तर, यी सबैलाई हामी रुघाखोकी भन्दौं । सामान्यतया माथिल्लो श्वासप्रश्वास प्रणालीको समस्या हो । रुघाखोकीमा सङ्क्रमण बाहेक एलर्जी पनि हुन्छ । वायु प्रदूषणले हुने श्वासप्रश्वास सम्बन्धी समस्यामा पनि उस्तै लक्षण हुन्छ । धेरैजसोमा ज्वरो आउँदैन । तर, घाँटी दुल्हे, सिँगान आउने, नाक बन्द हुने, खोकी लाग्ने जस्ता लक्षण प्रदूषण तथा अरु एलर्जीको कारणले पनि हुनसक्छ । खासगरी जाडोको बेलामा पानी नपर्ने मौसममा काठमाण्डौंमा वायु प्रदूषण बढी हुन्छ । वायु प्रदूषण बढी भएका कारण कति मान्छेलाई रुघाखोकीको लक्षण देखिएको हुनसक्छ ।

रुघाखोकी निको हुन लामो समय लाग्ने भन्ने कुरा चाहिँ अनुमानको आधारमा मात्र भन्नुपर्ने हुन्छ । किनकि अहिले नेपालमा कस्ता भाइरस फैलिइएका छन् त्यसको आँकडा छैन । यदि यी थरी थरीका भाइरसहरू फैलिइरहेका छन् र यो भाइरसको अनुपात यति प्रतिशत हुन्छ भने आँकडा भएको भए तथ्य पत्ता लाग्थ्यो । निश्चित भाइरसहरूको रिक्भरी टाइम अलि बढी हुने हुन्छ्यो र त्यस अनुसार भन्न सकिन्छ्यो । युरोप, अमेरिका, दक्षिण पूर्व एसिया तथा भारतको लहर हेर्दा अहिले कोरोना भाइरसको

सङ्क्रमण फैलिइरहेको छ । तर, हामीमा त्यस्तो सही परीक्षण गर्ने विधि नभएका कारण पनि यथाथं कारण पत्ता लगाउन सकिँदैन । हामीकहाँ एन्टीजेन परीक्षणको मात्र व्यवस्था छ ।

एन्टीजेन परीक्षणमा कोरोना भाइरसको लक्षण शुरु भएको ३/४ दिनसम्म नेगेटिभ हुनसक्छ । अनि एक/दुई दिन पोजिटिभ भएर त्यसपछि फेरि नेगेटिभ भइहाल्छ । सही समयमा एन्टीजेन परीक्षण नगर्दा कोरोना भाइरस भएको मान्नेको पनि एन्टीजेन नेगेटिभ नै आउँछ । त्यस्तै, पीसीआरले अलि लामो समयसम्म पोजिटिभ देखाउँछ । तर, पीसीआर सबैतिर उपलब्ध छैन । अर्को कुरा भनेको हामीकहाँ परीक्षण नै कम हुने कारणले कोरोना भाइरस एकदमै कम पत्ता लगाइरहेका छौं ।

अस्यतालमा जसरी मान्छेहरू भर्ना भइरहेका छन्, एक्सरेमा जस्तो परिवर्तनहरू देखिन्छ त्यसको आधारमा कोरोना भाइरस हुनुपर्छ भन्ने हामीलाई शङ्का हुन्छ । अनि उपचार पनि त्यसै अनुसार गर्छौं । यदि समुदायमा कोरोना भाइरस बढी भइरहेको छ भने त्यस्तो मान्छेलाई अलि लामो समय रुघाखोकी लाग्ने, निको हुन पनि बढी समय लाग्ने हुनसक्छ ।

महामारीको लहर अलि तीव्र भएको बेलामा पनि कति मान्छेलाई ज्वरो त निको भयो । तर, कमजोरी, थकापन, रिँटा लाग्ने, घाँटी दुल्हे, हट्टोसम्म खोकी लाग्ने भइरहेको भाइरसहरूको रिक्भरी टाइम अलि बढी हुने हुन्छ्यो र त्यस अनुसार भन्न सकिन्छ्यो । अलि लामो समयसम्म रुघाखोकी लाग्छ ।

रोग प्रतिरोधात्मक प्रणाली कमजोर हुँदा धेरै रुघाखोकी

अर्को चाहिँ रुघाखोकी नै लागिरेह्यो भने वा एलर्जीबाट नै भयो भने के हुन्छ भने माथिल्लो श्वासप्रश्वास प्रणालीमा सामान्य रोगहरू लाग्दा रोग प्रतिरोधात्मक प्रणाली कमजोर हुन्छ । रोग प्रतिरोधात्मक प्रणाली कमजोर हुँदा जीवाणु अर्थात् ब्याक्टिरियाहरूले पनि मौका छोप्छन् । यी ब्याक्टिरियाहरूले फुनै सङ्क्रमण थप्ने काम गर्छन् । यस्तोमा ज्वरो, रुघाखोकी लागेर शुरुको चार/पाँच दिन सुधार हुनथाल्ने हुन्छ । तर, नौ/दश दिनपछि फेरि ज्वरो आउन थाल्ने, खोकी बढ्ने, सिँगान आउने, टाउको दुल्हे हुन्छ । त्यो भनेको ब्याक्टिरियाको सङ्क्रमणले पिन्यास हुने, निमोनिया भएर दोस्रो हप्तातिर फेरि लक्षण शुरु हुने हुन्छ । यस्तोमा पनि लामो समयसम्म लक्षण देखिन सक्छ ।

रुघाखोकी कति समयमा निको हुने भन्ने कुरा के कारणले लाग्यो भन्ने कुरामा भर पर्छ । किनकि रुघाखोकी विभिन्न थरी भाइरस, एलर्जी वा ब्याक्टिरियाको सङ्क्रमणको कारणले पनि हुनसक्छ । कसैलाई सात/आठ दिनदेखि १०/१२ दिनसम्म पनि लाग्न सक्छ । त्यो भनेको १०/१२ दिन ज्वरो आउने होइन एक/दुई दिन मात्र आउला, खोकी पनि बिस्तारै कम होला तर पुरै निको हुन भने दुई/तीन हप्तासम्म पनि लाग्न सक्छ । कसैलाई ब्याक्टिरियाको सङ्क्रमण भयो भने अर्क एक/दुई हप्ता थप पनि हुनसक्छ ।

(साभार: उज्यालो अनलाइन)

महत्त्वपूर्ण टेलिफोन नम्बरहरू

मकवानपुर प्रहरी	एम्बुलेन्स सेवा
प्रहरी कन्ट्रोल: १००	नेपाल रेडक्रस: ५२०७११, ९८५५०२८९५२
जिल्ला ट्राफिक: ५२०५९९	हेटौडा अस्पताल: ५२०३०५
वडा प्रहरी: ५२०२९९	परिवार नियोजन संघ: ५२०७५५, ९८५४०४४००
पशुपतिनगर इलाका: ५२०५९८	मनहरी रेडक्रस: ९८५५१०५८२१
पालुङ इलाका: ६२०४६७	छतिवन रेडक्रस: ९८६९६२२३११
मनहरी इलाका: ९८५४०९०९६१	भीमफेदी रेडक्रस: ६२०९९९
इलाका फापरखारी: ६२१९८०	पालुङ रेडक्रस: ९८५४३०२९८४
इलाका भीमफेदी: ६९१४६२	बज्रबाराही रेडक्रस: ९८५४३०२९८४
इलाका टिम्न: ९८५४२९९३८९	सहकारी अस्पताल: ०५७-४-२२५८५, ९८५४६९१९१५
चौकीटोल चौकी: ९७४२५५९५००	बाणग यन्त्र: १०१
चित्लाङ चौकी: ६२१९८०	बाल हेल्थलाईन नेपाल: १०९८
चौघडा चौकी: ९८५४०५४६०४	माइती नेपाल: ५२१०५०
नेवारपानी चौकी: ९७५४०००२९९	अपाङ्ग बाल अस्पताल: ९८५४२९६४४५
फाखेल चौकी: ९८५४०३१९८९	सार्वजनिक हितको लागि: साझाकुरा राष्ट्रिय दैनिक
पदमपोखरी चौकी: ९८५४०९९७८९	

भोलिको पात्रो

भोलि वि.सं. २०८० माघ ११ गते बिहीवार २५ जनवरी २०२४ । पूर्णिमा, पौष शुक्लपक्ष । पोहेलाघ्न ११४४ ने.सं. । सूर्योदय ६:५६, सूर्यास्त ५:३७ । माघलान आरम्भ । श्री स्वस्थानी व्रत आरम्भ । चाँगुनारायण हेगु । पूर्णिमा व्रत ।

आजको राशिफल

मेष	: सहयोग गर्ने भावना आउनेछ	तुला	: मित्रसंग विवाद हुनसक्नेछ
वृष	: रमाइलोको समय रहेको छ	वृश्चिक	: धन खर्च हुनेछ
मिथुन	: शरीरमा समस्या देखिन सक्नेछ	धनु	: भेटघाटमा समय बित्नेछ
कर्कट	: सामाजिक प्रतिष्ठा बढ्नेछ	मकर	: सम्पत्तिको खचपच हुनेछ
सिंह	: सानातिना अवरोध आइरहेनेछ	कुम्भ	: सुखभोगको समय रहेकोछ
कन्या	: यात्राको लागि सुख देखिन्छ	मीन	: आर्थिक लाभ मिल्नेछ

नेपाल टेलिकमको बिलिड प्रणाली मर्मत ठेकामा अख्तियारको अनुसन्धान

काठमाडौं/अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले नेपाल टेलिकमको बिलिड प्रणाली मर्मतसम्भारका नाममा भएको तीन अर्ब रुपैयाँभन्दा बढीको ठेकामा सम्भारमाथि अनुसन्धान प्रक्रिया अघि बढाएको छ ।

नेपाल टेलिकमबाट प्रतिस्पर्धाविना करिब ३ अर्ब १५ करोड रुपैयाँको ठेकामा सम्भारमाथि कैफियत देखिएपछि अख्तियारले विस्तृत अनुसन्धान गरिरहेको छ । गतवर्ष पुसमा भएको ठेकामा सम्भारमा अनुसन्धान एवम्मा इन्फो नामक कम्पनीले वार्षिक करिब ६५ करोड रुपैयाँका दरले पाँच वर्षमा ३ अर्ब रुपैयाँ भन्दा बढी भुक्तानी पाउनेछ ।

नेपाल टेलिकमबाट प्रतिस्पर्धाविना करिब ३ अर्ब १५ करोड रुपैयाँको ठेकामा सम्भारमाथि कैफियत देखिएपछि अख्तियारले विस्तृत अनुसन्धान गरिरहेको छ । गतवर्ष पुसमा भएको ठेकामा अनुसन्धान एवम्मा इन्फो नामक कम्पनीले वार्षिक करिब ६५ करोड रुपैयाँका दरले पाँच वर्षमा ३ अर्ब रुपैयाँ भन्दा बढी भुक्तानी पाउनेछ ।

नयाँ बिलिड प्रणालीका लागि टेण्डर आहवान गर्नुपर्नेमा पुरानै प्रणालीलाई निरन्तरता दिने र प्रतिस्पर्धाविना नै ठेकामा लम्ब्याउने निर्णय गरेको भेटिएपछि आयोगबाट अनुसन्धान भइरहेको हो । अख्तियार स्रोतले भन्यो, 'सञ्चालक समितिले गरेको निर्णय लगायतका सबै कागजात फिकाएर अध्ययन भइरहेको छ । छिट्टै यो प्रक्रियामा संलग्नहरुमाथि बयान सुरु हुनेछ ।

नेपाल टेलिकम सञ्चालक समितिले २४ पुष, २०७९ मा बिलिड प्रणालीको सेवा उपलब्ध गराइरहेको एवम्मा इन्फो नामक कम्पनीसँग चार वर्षका लागि वार्षिक मर्मतसम्भार सम्झौता (एन्.अल.मेन्टेनेन्स कन्ट्र्याक्ट-एम.सी) गर्ने निर्णय गरेको थियो ।

सञ्चालक समितिले आवश्यक परेमा थप एक वर्ष त्यस्तो सम्झौता लम्ब्याउन सकिने भनी प्रस्ताव अनुमोदन समेत गरेको छ । त्यतिबेला सञ्चालक समितिले नयाँ टेण्डर प्रक्रिया अघि बढाउने निर्णय गरेपनि अहिलेसम्म प्रक्रिया अघि बढेको छैन ।

बिलिड प्रणालीविना टेलिफोन र इन्टरनेट सेवा सञ्चालन हुन सक्दैन । कुनै उपभोक्ताले अर्को व्यक्तिलाई फोन गर्दा बिलिड प्रणाली हुँदै अर्को व्यक्तिसम्म सम्पर्क स्थापित हुन्छ । पर्याप्त ब्यालेन्स नहुँदा बिलिड प्रणालीले नै अर्को व्यक्तिसँग सम्पर्क गर्न सुविधा दिँदैन ।

दशक पुरानो प्रणाली

नेपाल टेलिकमले सन् २०१२ देखि अहिले सञ्चालनमा रहेको बिलिड प्रणाली प्रयोग गरिरहेको छ । ८/९ वर्षमा परिवर्तन गर्नुपर्ने प्रणाली एक दशकदेखि चलिरेकाले फोन नलगाए, लागेमा पनि सेवा अवरुद्ध हुने, बीचैमा काटिने लगायतका समस्या देखिएका छन् । नेपाल टेलिकममा बारम्बार सेवा अवरुद्ध हुने समस्या देखिएको छ ।

काठमाडौं/अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले नेपाल टेलिकमको बिलिड प्रणाली मर्मतसम्भारका नाममा भएको तीन अर्ब रुपैयाँभन्दा बढीको ठेकामा सम्भारमाथि अनुसन्धान प्रक्रिया अघि बढाएको छ ।

नेपाल टेलिकमबाट प्रतिस्पर्धाविना करिब ३ अर्ब १५ करोड रुपैयाँको ठेकामा सम्भारमाथि कैफियत देखिएपछि अख्तियारले विस्तृत अनुसन्धान गरिरहेको छ । गतवर्ष पुसमा भएको ठेकामा अनुसन्धान एवम्मा इन्फो नामक कम्पनीले वार्षिक करिब ६५ करोड रुपैयाँका दरले पाँच वर्षमा ३ अर्ब रुपैयाँ भन्दा बढी भुक्तानी पाउनेछ ।

नेपाल टेलिकम सञ्चालक समितिले २४ पुष, २०७९ मा बिलिड प्रणालीको सेवा उपलब्ध गराइरहेको एवम्मा इन्फो नामक कम्पनीसँग चार वर्षका लागि वार्षिक मर्मतसम्भार सम्झौता (एन्.अल.मेन्टेनेन्स कन्ट्र्याक्ट-एम.सी) गर्ने निर्णय गरेको थियो ।

सञ्चालक समितिले आवश्यक परेमा थप एक वर्ष त्यस्तो सम्झौता लम्ब्याउन सकिने भनी प्रस्ताव अनुमोदन समेत गरेको छ । त्यतिबेला सञ्चालक समितिले नयाँ टेण्डर प्रक्रिया अघि बढाउने निर्णय गरेपनि अहिलेसम्म प्रक्रिया अघि बढेको छैन ।

बिलिड प्रणालीविना टेलिफोन र इन्टरनेट सेवा सञ्चालन हुन सक्दैन । कुनै उपभोक्ताले अर्को व्यक्तिलाई फोन गर्दा बिलिड प्रणाली हुँदै अर्को व्यक्तिसम्म सम्पर्क स्थापित हुन्छ । पर्याप्त ब्यालेन्स नहुँदा बिलिड प्रणालीले नै अर्को व्यक्तिसँग सम्पर्क गर्न सुविधा दिँदैन ।

दशक पुरानो प्रणाली

नेपाल टेलिकमले सन् २०१२ देखि अहिले सञ्चालनमा रहेको बिलिड प्रणाली प्रयोग गरिरहेको छ । ८/९ वर्षमा परिवर्तन गर्नुपर्ने प्रणाली एक दशकदेखि चलिरेकाले फोन नलगाए, लागेमा पनि सेवा अवरुद्ध हुने, बीचैमा काटिने लगायतका समस्या देखिएका छन् । नेपाल टेलिकममा बारम्बार सेवा अवरुद्ध हुने समस्या देखिएको छ ।

काठमाडौं/अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले नेपाल टेलिकमको बिलिड प्रणाली मर्मतसम्भारका नाममा भएको तीन अर्ब रुपैयाँभन्दा बढीको ठेकामा सम्भारमाथि अनुसन्धान प्रक्रिया अघि बढाएको छ ।

नेपाल टेलिकमबाट प्रतिस्पर्धाविना करिब ३ अर्ब १५ करोड रुपैयाँको ठेकामा सम्भारमाथि कैफियत देखिएपछि अख्तियारले विस्तृत अनुसन्धान गरिरहेको छ । गतवर्ष पुसमा भएको ठेकामा अनुसन्धान एवम्मा इन्फो नामक कम्पनीले वार्षिक करिब ६५ करोड रुपैयाँका दरले पाँच वर्षमा ३ अर्ब रुपैयाँ भन्दा बढी भुक्तानी पाउनेछ ।

राक्सिराडमा कृषिउपज तथा रैथाने बाली बिक्री केन्द्र स्थापना

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, ९ माघ/जिल्लाको विकट राक्सिराड गाउँपालिकामा स्थानीय उत्पादन कृषिउपज तथा रैथाने बाली बिक्रीकेन्द्र स्थापना भएको छ ।

गाउँघरमै उत्पादित रैथाने कृषिउपजलाई बजारीकरण गर्ने उद्देश्यका साथ राक्सिराड गाउँपालिका-८, स्थित हिमाली देवीटार कृषि सहकारी संस्था लिमिटेडले स्थानीय उत्पादन कृषिउपज तथा रैथाने बाली बिक्री वितरण र संकलन केन्द्र स्थापना गरेको हो । संस्थाको चौथो वार्षिक साधारणसभामा अवसरमा मंगलबार गाउँपालिका अध्यक्ष राजकुमार मल्लले केन्द्रको उद्घाटन गरेका छन् ।

केन्द्रको उद्घाटन गर्दै अध्यक्ष मल्लले संस्थाले राम्रो कामको सुवचात गरेको भन्दै रैथाने बालीको उत्पादन बढाउन आग्रह गरे । उनले

संकलनकेन्द्रमा रैथाने कृषिसामग्रीको अभाव कहिल्यै पनि हुन नदिन आग्रह गर्दै लोप हुँदै गएका रैथाने बालीको संरक्षण र उत्पादन बढि गर्न गाउँपालिकाले अनुदानको व्यवस्था गर्ने बताए । उनले कृषिउपज उत्पादन भई संकलन गर्नसके पर्यटनक्षेत्रमा समेत यसले टेवा पुग्ने बताए ।

उनले निकट भविष्यमै गाउँपालिकाले कृषि एम्बुलेन्स चलाउने भन्दै रैथाने बाली, कृषि उपजलाई बजारीकरणको लागि बाण्डिङ गर्दै लैजाने समेत बताए । गत आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा विनियोजित ८ लाख रुपैयाँको बजेटबाट ३ कोठाको भवनमा सहकारी संस्थाले रैथाने बाली बिक्री वितरण र संकलनकेन्द्र स्थापना गरेको हो । संकलनकेन्द्रमा संस्थाले मकैको फूल, गुन्द्रुक, चिउरीको पिना, च्यु, वनतल्लु, केदोको पीठो, फापरको पीठो, तोरी, मास, मस्याङ, केरा,

गहत, जुनेलो, डोको, मान्द्रो, तामा, पिंडालु, सिमल तरलुलगायत २० प्रकारको स्थानीय उत्पादन बिक्रीको लागि राखेको छ ।

'हाम्रो गाउँघरमा उत्पादित रैथाने बाली तथा कृषिउपज संकलन गरेर बिक्रीका लागि राखेका छौं । कृषकले उत्पादन गरेको बालीलाई बजारभाउमै गाउँमै खरीद गरी व्यावसायीकरण गर्ने सहकारीको लक्ष्य छ । मौसिक र रैथाने बालीलाई ठुलाठुला बजारसम्म पुऱ्याउन पहल बाण्डिङ गर्दै लैजाने समेत बताए ।

कार्यक्रममा वडा नम्बर-८ का युसाई प्रजा, गाउँपालिकाको कृषि शाखा प्रमुख कृष्ण डुम्रे, वडाका सदस्यनियन मनोज प्रजा, राष्ट्रिय जनकालत मञ्च (नाफान) का सन्तोष थापा लगायतको आतिथ्यता थियो । संस्थालाई गाउँपालिका, राष्ट्रिय जनकालत मञ्च नाफान लगायत संस्थाले सहयोग समेत गरेको छ ।

मकवानपुरगढी जेसीजको पहिलो पदस्थापना

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, ९ माघ/मकवानपुरगढी जेसीजको पहिलो पदस्थापना सोमबार हेटौंडामा सम्पन्न भएको छ । बागमती प्रदेश सामाजिक विकासमन्त्री कुमारि मोक्तानको प्रमुख आतिथ्यतामा पदस्थापना एवम् पुस्तकार वितरण भएको हो ।

कार्यक्रममा प्रमुख अतिथि मोक्तानले युवाको नेतृत्व क्षमताको विकासमा जेसीजको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको बताइन् । वर्ष २०२३ का अध्यक्ष पुष्पराज पुडासैनीले वर्ष २०२४ का अध्यक्ष विजय पुडासैनीलाई पदभार हस्तान्तरण गरेका थिए । वर्ष २०२३ मा

संस्थाका पदाधिकारी र सहयोग गर्ने संघसंस्थालाई सम्मान एवम् पुस्तकार वितरण गरिएको थियो ।

कार्यक्रममा मकवानपुर गढी जेसीजलाई सहयोग पुऱ्याउने विभिन्न व्यक्तिलाई सम्मान गरिएको थियो । संस्थापक अध्यक्ष पुष्पराजले आफ्नो हजरबुवाको नाममा स्थापना गरेको ५००० रुपैयाँ राशीको बुद्धिप्रसाद पुडासैनी स्मृति पुस्तकारिता पुस्तकारबाट पुस्तका महासंघका सहसचिव एमपी शर्मालाई सम्मान गरिएको छ । मकवानपुरगढी गाउँपालिकालाई कार्यक्षेत्र बनाई सामाजिक र आर्थिक क्षेत्रमा कलम चलाएको भन्दै शर्मालाई सम्मान

गरिएको हो । पुस्तकार शर्माले प्राप्त गरेको ५ हजार रुपैयाँ मकवानपुरगढी-७ निवासी ब्यान्सर् पीडित धनकुमारी लोलाई सहयोग गरेका छन् ।

पदस्थापना कार्यक्रममा बागमती प्रदेशमा सत्य प्रेमबहादुर पुलासी छिन्तु, हेटौंडा उपमहानगर पालिका उपप्रमुख राजेश बानिया, बागमती प्रदेश युवा परिषद्का उपाध्यक्ष सन्तोष चौलागाई, मकवानपुरगढी गाउँपालिका उपाध्यक्ष मानकुमारी पाख्रिनलगायत वडाअध्यक्षहरू, गाउँपालिकाका सामाजिक र आर्थिक क्षेत्रमा कलम चलाएको भन्दै शर्मालाई सम्मान

थाहा र मकवानपुर गढी अनुदानका लागि छनोट

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, ९ माघ/मकवानपुरको दुई स्थानीय तह अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा घोषणासम्बन्धी अनुदानका लागि छनोटमा परेको छ । छनोटमा पर्नेमा थाहा नगरपालिका र मकवानपुर गढी गाउँपालिका छन् ।

बागमती प्रदेश सामाजिक विकास मन्त्रालय अन्तर्गत शिक्षा विकास निर्देशनालयले १० जिल्लाका १८ स्थानीय तह अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा घोषणासम्बन्धी अनुदानका लागि छनोट गरेको हो । बागमती प्रदेशका १३ जिल्लामा १ सय १९ स्थानीय तह रहेका छन् । यसैबीच विपद व्यवस्थापनका लागि शिक्षा विकास निर्देशनालय बागमती प्रदेशले थाहा नगरपालिकाको सर स्वती माविलाई छनोट गरेको छ ।

बागमती प्रदेशका २५ विद्यालय छनोट गर्दा थाहा नगरपालिका-७ को सरस्वती मावि समावेश भएको हो । सरस्वती माविले विद्यालयमा विपद व्यवस्थापनको कार्य गर्न सम्झौता पश्चात् ७ लाख रुपैयाँ पाउने भएको छ । निर्देशनालयले विद्यालयलाई सम्झौता गर्न यही ११ माघमा बोलाएको छ । विपद व्यवस्थापनका लागि छनोट भएका विद्यालयका लागि शिक्षा विकास निर्देशनालय हेटौंडाले न्यूनतम ६ लाखदेखि अधिकतम १० लाख रुपैयाँ उपलब्ध गराउने छ । विद्यालयलाई कुल १ करोड ९५ लाख रुपैयाँ वितरण गरिने भएको छ ।

छैठौँ बागमती गोल्डकप फागुन पहिलो साताबाट

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, ९ माघ/छैठौँ संस्करणको बागमती गोल्डकप आगामी फागुन १ गतेदेखि सुरु हुने भएको छ । सोमबार पुस्तकार सम्मेलनको आयोजना गर्दै आयोजक बागमती खेलकुद विकास समितिले प्रतियोगिताबारे जानकारी दिएको हो ।

सम्मेलनमा बागमती गाउँपालिकाको खेलकुद विकास समितिका अध्यक्ष टीकालाल श्रेष्ठले गोल्डकपमा ६ वटा ए डिभिजन क्लब, ३ मोफसल र एक विदेशी टोलीको सहभागिता रहने बताए । गत संस्करण ए डिभिजन क्लब संकटालाई हराउँदै विदेशी टोली एफसी भुटनिज स्पোর্ट्स क्लबले उपाध्यक्ष अरुण बलनलगायतको सहभागिता रहेको थियो ।

सहभागिता नजनाउने अध्यक्ष श्रेष्ठले बताए ।

प्रतियोगिताको विजेता र उपविजेता समूहले क्रमशः १० लाख र ५ लाख रुपैयाँसहित शिल्ड, मेडल तथा प्रमाणपत्र प्राप्त गर्नेछन् । प्रतियोगिता फागुन १० गतेसम्म संचालन हुने आयोजकले जनाएको छ ।

पुस्तकार सम्मेलनमा बागमती गाउँपालिकाका अध्यक्ष सकेँ श घलान, बागमती गाउँपालिका-३, का वडाअध्यक्ष कमानसिँ पाख्रिन, ४ नम्बर वडाअध्यक्ष दन्तलाल माफनी, पालिका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत फकनारायण घलान, मकवानपुर जिल्ला फुटबल संघका वरिष्ठ उपाध्यक्ष अरुण बलनलगायतको सहभागिता रहेको थियो ।

प्रधानमन्त्री कप क्रिकेट :

हिरोबाट भिलेन अनि फेरि हिरो बनेका करन पंगेनी

काठमाडौं/मंगलबार त्रिवि क्रिकेट मैदान, कीर्तिपुरमा गण्डकी प्रदेशले प्रधानमन्त्री कप एकदिवसीय राष्ट्रिय प्रतियोगितामा बागमती प्रदेशमाथि तीन विकेटको रोमाञ्चक जित हात पारेको ।

जितको लागि पाएको १९९ रनको लक्ष्य गण्डकीले ४९.३ ओभरमा ७ विकेट गुमाउँदै पूरा गर्यो । गण्डकीको जितमा १७ वर्षीय युवा ब्याटलर करन पंगेनीले ९८ बलमा ६ चौका र ३ चौकासहित सर्वाधिक ७९ रनको विजयी इनिङ खेले ।

गण्डकीको जितमा कमल परियारपछि उनी अर्को नायक थिए । तर त्यो विजयी इनिङ खेल्ने क्रममा करनले दुई गल्ती गरे । त्यही कारण एक समय टोलीको भिलेन बन्न सक्ने डर बढेको थियो ।

१६औँ ओभरको पहिलो बलमा ओपनर समिर क्वेले १९ रनमा ब्याच आउट भएपछि चौथो नम्बर मा ब्याटिङमा उनी मैदान छिरेका थिए । त्यो समय गण्डकी ६३-२ को अवस्थामा थियो ।

२०औँ ओभरको अन्तिम बलमा स्पिनर विपिन आचार्यलाई छक्का हान्दै बाउन्ड्रीको सुखात गरे । २८औँ ओभरमा विपिनलाई छक्का र चौका हान्दै गण्डकीको जितको आधार बलियो बनाए । उभैर कलिलो भए पनि उनले मैदानमा

देखाएका आत्मविश्वास र सट तारिफ योग्य थियो । उनले मुश्कान थापासँग मिलेर चौथो विकेटका लागि ७० रनको साझेदारी गरेपछि गण्डकी ३५.२ ओभरमा १३३-२ को बलियो अवस्थामा पुग्यो । तर अर्को बलमा मुश्कान रन आउट भए । एक रन लिन सक्ने अवस्था रहेपनि तालमेल गर्न नसक्दा सेट भएका मुश्कानलाई २७ रनमा गुमाउनु परेको थियो ।

३८ औँ ओभरमा अमृत गुरुङ पनि आउट भए । गण्डकीका भरपर्दा क्लिनहिटर तथा फिनिसर विपिन त्यसपछि खेल्न आएका थिए । तर ४० औँ ओभरको पाँचौँ बलमा करनको गल्तीका कारण विपिन रन आउट हुनु पुगे ।

त्यो गण्डकीको लागि ठूलो झड्का थियो । हातमा बाँकी पाँच विकेट थियो, तर दबाबमा खेलेको अनुभव अन्य खेलाडीसँग थिएन । त्यो दुईवटा रन आउटकै कारण गण्डकी हार्न सक्ने खतरामा परेको थियो । विपिन आउट हुँदा करन ५० रनमा थिए । जितको लागि ५१ रन आवश्यक थियो । बागमतीको बलिङ उत्कृष्ट हुँदा खेल टुक्नुक भएको थियो । त्यसपछि करनले टोलीको इनिङलाई अघि बढाए । जितको लागि अन्तिम २४ बलमा २४ रन चाहिएको थियो । रिजन

पाण्डेलाई अर्कै न्यूपानेले प्रहार गरेको सट लडअफमा अशोक पौडेलले छान्दा पुगेका थिए । तेस्रो बलमा अर्कितले एज लगाएर चौका गरेपछि त्रिवि क्रिकेट मैदानमा गण्डकीले प्रतियोगिताकै उत्कृष्ट विजयी सेलेब्रेसन गर्यो ।

खेलपछि विपिनले त्यो दुई रन आउटपछि हारको डर बढेको सुनाए । 'त्यो बल उसले हान्यो । रन रन भनेर मलाई कल गर्नु । उसको कल भएपछि म भागे । तर उ नो भनेर बसेपछि म आउट भएँ, त्यो रन आउटबारे विपिनले भने, 'आफू रन आउट भएपछि हारिन्छ कि भनेर डर लागेको थियो । करनको त्यो दुई रन आउटले खेल हार्न सकिन्छ कि भन्ने मनमा आइराखेको थियो । तर उ फोकस भएर ब्याटिङ गरेरकोमा खुसी छु' उनले अघि भने । करनले पनि तालमेलको कमी हुँदा विपिनको रन आउट भएको बताउँछन् । 'दाइले एस एस भन्दा मैले नो नो भने, त्यो मेरो गल्ती हो । आगामी खेलमा म यो गल्ती सुधार गर्नु करन पंगेनीको भने, 'थहाँबाट हारेमा मलाई टोलीले गाली गर्नु भन्ने डर थियो । तर म सेट हुँदा खेल जितान सक्नेमा पूर्ण विश्वास थिएँ ।'

सुवात देखि बागमतीका खेलाडीले गण्डकीका ब्याटलरको ध्यान

भड्काउने कोशिस गरेका थिए । लगातर ब्याटलरको ध्यान अन्त मोड्न आक्रामक सेलेब्रेसन होस् वा जिस्काएर खेलेका थिए ।

तर आफूले ती सबै कुरा बेवास्ता गरेर खेलेको करन बताउँछन् । 'म बेवास्ता गरेर खेलेको थिएँ । त्यो समय म आफ्नो बलमा ध्यान केन्द्रित गरेर खेल्ने रणनीति बनाएँ । त्यस्तो माथिल्लो स्तरमा फर्कन आउँछु, उनले भने । खेल जितेपछि गण्डकीले सेलेब्रेसन अफ डेन नायक थियो । 'हाम्रो टोलीमा भर्खर खेलेका खेलाडी छन् । अनुभव छैन । यस्तो अवस्था नफेलेको हुँदा फोकस आउट भएर कतै आफ्नो विकेट फाल्ने हो कि भन्ने डर थियो । तर उनीहरूले कन्ट्रोल गरेर ब्याटिङ गरे । त्यसै अनुसार जित्दा उनीहरूले मैदानमा हामीलाई गरेको देखाउ भन्ने हुँदा त्यो किसिमको सेलेब्रेसन भएको हो' कप्तान विपिनले भने ।

स्याङजा मा जन्मिएका करन दिल्लीमा बसेर क्रिकेट सिक्न थालेको फ्रन्ट चार वर्ष हुन लागेको छ । क्रिकेटको समयमा नेपाल आउँदा अन्य समय दिल्ली पुगेर अभ्यास गर्दछन् । करन आगामी दिनमा राम्रो सम्भावना बोकेका युवा खेलाडी हुन् ।

(स्रोत: अनलाइनखबर)

के तपाईं फोटो कपी प्रिन्टर मेसिन किन्दै हुनुहुन्छ ?

Brother, Canon, HP, Sharp, Ricoh, Epson, Kyocera, Lexmark

PrinterShop
The complete office solution
Contact No. 9845292140,
057-527041, Schoolroad, Hetauda-4
tonerhouse_htd@yahoo.com

टोनर रिफिलिङ, प्रिन्टर, कम्प्युटर, फोटोकपी लगायतको सर्विस छिटो छरितो र भरपर्दो रूपमा गर्नुभई बुक्क हुनुहोस् ।

